

fatter indtil videre kun vegetabilsk produktion og vegetabiliske produkter. EF-reglerne forventes i løbet af kort tid at blive udbygget med harmoniserede regler vedrørende økologisk animalsk produktion og økologiske animalske produkter.

Efter økologiordningen er der frem til 1. januar 1993 givet tilsagn om omlægningstilskud til 581 jordbrugsbedrifter, der har omlagt til økologisk jordbrugsproduktion, og der er udbetalt ialt ca. 44 mill. kr. til omlægning til økologisk drift. Det gennemsnitlige udbetalte tilskud pr. jordbrugsbedrift udgør således ca. kr. 76.000. Det samlede omlagte areal med tilskud udgjorde pr. 1. januar 1993 14.503 ha.

For så vidt angår udviklingsprojekter til fremme af økologisk jordbrugsproduktion er der frem til den 1. januar 1993 indkommet 422 ansøgninger. Heraf er der givet tilsagn om støtte til 219 projekter. De resterende projekter har enten modtaget afslag, er under behandling, er opgivet af ansøger eller er overført til anden tilskudsordning.

I perioden 1987 – 1. januar 1993 blev der givet tilsagn om støtte til udviklingsprojekter for ca. 98 mill. kr. Spredningen af størrelsen af tilskud er fra 1.000 kr. til ca. 7 mill. kr. Det gennemsnitlige tilskud pr. projekt er ca. kr. 500.000.

Fordeling af det samlede tilskud til de forskellige typer projekter er:

- 18 pct. Indsamling, forarbejdning og afsætning.
- 21 pct. Undervisning og information.
- 14 pct. Rådgivning.
- 47 pct. Forskning og forsøg.

Fristen for indsendelse af ansøgning om omlægningstilskud og udviklingsstøtte udløb den 31. december 1992. Det er hensigten at iværksætte økologidelen af nærværende lovforslag hurtigst muligt efter lovens vedtagelse; samtidig dermed vil den hidtidige, forlængede lov blive ophævet.

Med henblik på at tilvejebringe et grundlag for revisionen af økologiloven har Landbrugsministeriet ladet gennemføre en evaluering af den hidtidige ordning og en analyse af økonomien ved omlægning til økologisk jordbrug. Evalueringen er udført af PLS Consult.

I evalueringen konkluderes bl.a.,

- at økologiloven har levet op til målsætningen om at fremme omlægning til økologisk jordbrug,
- at loven har medvirket til at udbrede den økologiske idé, også ud over kredsen af økologiske jordbrugere,
- at omlægningstilskuddet har været et incitament i overvejelserne om omlægning til økologisk jordbrug,
- at udviklingsstøtten til forskning, forsøg, økologisk konsulenttjeneste og anden informationsakti-

vitet har sikret en vidensproduktion og -formidling, der har bidraget til at højne økologisk jordbrugs tekniske stade, og

- at der er udbredt tilfredshed med den offentlige kontrolordning vedrørende økologisk produktion og økologiske produkter.

Om de økologiske jordbrugsbedrifters indtjening anføres i evalueringen, at »økologerne kan inddeles i tre lige store grupper, som angiver henholdsvis stigende, faldende eller uændret indtjening efter endt omlægning i forhold til den indtjening, som de pågældende havde før omlægningen. Endda synes evalueringen at vise, at bruttoindtjeningen alt i alt er steget for de økologiske bedrifters vedkommende.«.

Evalueringen konkluderer i øvrigt, at de økologiske jordbrugere har opnået en øget professionalisme, og at økologisk jordbrug har bevæget sig fra uformaliserede afsætningsformer ved stalddørssalg, torve og markeder til formaliserede afsætningskanaler via grossister, salgsselskaber og forarbejdning.

Med hensyn til administrationen af ordningen konkluderer evalueringen, at det er lykkedes at gennemføre en hensigtsmæssig administration, og at Det Økologiske Jordbrugsråd har fungeret hensigtsmæssigt. Evalueringen peger dog på, at der kan være behov for at tilføre rådet øget ekspertise vedrørende afsætning, markedsføring og forarbejdning.

Analysen af økonomien ved omlægning til økologisk jordbrug er gennemført af en arbejdsgruppe nedsat af Landbrugsministeriet. Arbejdsgruppen har været sammensat af repræsentanter for Statens Husdyrbrugsforsøg, Statens Jordbrugsøkonomiske Institut (formandskab), Jordbrugsdirektoratet og Statens Planteavlfsforsøg samt landskonsulenten for økologisk og biodynamisk jordbrug.

Arbejdsgruppen konkluderer, at de større bedrifter, som hovedsagelig er malkekvægsbedrifter, igennem den seneste årrække har haft et udmærket økonomisk resultat. Resultatet dækker dog over betydelige forskelle mellem bedrifterne. Arbejdsgruppen anfører bl.a.: »Bedrifterne med malkekvæg opnår tilsyneladende et tilfredsstillende og i flere tilfælde et endog meget godt økonomisk resultat under de nuværende produktionsbetingelser, hvor der generelt opnås en betragtelig merpris for den økologiske mælk (op til 35 pct.). Nogle af bedrifterne vil uden de store problemer kunne leve med mindre merpriser. Andre vil med tilpasninger i investeringsomfang eller arbejdsstyrke kunne omstille bedrifterne til de ændrede forhold, da en del af indtjeningen i et vist omfang er benyttet til større og langsigtede investeringer eller ekstra arbejdsindsats. Enkelte af bedrifterne vil imidlertid stå i en situation, hvor det formentlig vil være vanskeligt at gennemføre tilstrække-